B&O Bijbel & Onderwijs

MAGAZINE

JAARGANG 22 - NUMMER 4 - DECEMBER 2019

Waar begin je aan?
Weid Mijn lammeren, de misleiding van Covey

Waar komt het bij opvoeden op aan?
Van generatie op generatie

De zegen van afzondering
Het geloof voorleven en de vrucht daarvan

Welke plaats neem jij als vrouw in?
„Wat, ben jij alleen maar huisvrouw?“

Uitgangspunt Bijbel & Onderwijs

Bijbel & Onderwijs wil de christelijke levensbeschouwing in opvoeding en onderwijs integreren. Die levensbeschouwing

- **baseert zich op de Bijbel (bijbelcentrisch),**
- **is gericht op de persoon van Jezus Christus (christocentrisch).**

Colofon

B&O Magazine
Uitgave: stichting Bijbel & Onderwijs
22e jaargang, nr. 4, december 2019.

Periodiek voor donateurs van stichting Bijbel & Onderwijs.

Bestuur
E. Ligtenberg, mevr. drs. I. Matzken MA, ing., ing. W. van der Meer, J. Oudshoorn, L. Snijder

Bureau (kantoor)
Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793
Openingstijden
Dinsdagmiddag en donderdagmiddag van 13.00 - 16.00 uur

Redactie
Bestuur

Aan dit nummer werkten mee
ing. W. van der Meer, mevr. S. Kunz, R.P. Plattèl, mevr. W. Samyn

Redactie- en correspondentieadres
Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793
E-mail: info@bijbelenonderwijs.nl
secretaris@bijbelenonderwijs.nl
Website: www.bijbelenonderwijs.nl

Donateur en opzegging
De donatie aan de stichting Bijbel & Onderwijs bedraagt €15,- en loopt van 1 januari t/m 31 december.
Opzegging dient plaats te vinden vóór 1 december.

Overname van artikelen is alleen toegestaan met toestemming van de redactie.

Testament
Wilt u onze stichting testamentair gedenken? De ten naamstelling dient te luiden: stichting Bijbel & Onderwijs te Giessen. De stichting bezit rechtsgeldigheid en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, dossiernummer 40507771

IBAN nr. NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A

Vormgeving en drukwerkbegeleiding:
WoodyDesign Multimedia, Veenendaal

Deze keer in het magazine:

3 **Vooraf**
Geen deelname aan de onvruchtbare werken der duisternis.

4 **Waar komt het bij opvoeden op aan?**
Van generatie op generatie

7 **Waar begin je aan?**
Weid Mijn lammeren, de misleiding van Covey

10 **Welke plaats neem jij als vrouw in?**
„Wat, ben jij alleen maar huisvrouw?“

12 **De zegen van afzondering**
Het geloof voorleven en de vrucht daarvan

14 **PCM wetenschappelijk op de korrel!**

15 **Kort nieuws**

Vooraf...

Het is niet zonder reden dat onderstaand een bekende tekst uit Ef 5 is genomen. Het secretariaat ontvangt e-mails over trainingen en cursussen waarbij de zenders vraagtekens plaatsen. Het gaat niet alleen over de bekende soc. vaardigheidstrainingen, maar ook over PCM (process communication model) en over de leiderschapscursus van de mormoon Stephen Covey. De laatst genoemde cursus wordt in dit magazine besproken. De vraag is iedere keer of ze Bijbels verantwoord zijn. Daarom wordt uit *Zegen en Strijd - de brief aan de Efeziërs* van M. Behnam, de verklaring van Ef 5:11 overgenomen.

Licht en duisternis gescheiden

En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer.

Het is voor de gelovige niet mogelijk gemeenschap te hebben met de kinderen der ongehoorzaamheid, die in de duisternis leven, zonder door hun boze en onreine werken en zondige activiteiten verontreinigd te worden. Daarom vinden we in de brieven van Paulus zoveel waarschuwingen tegen vermenging en gemeenschap met ongelovigen. *14 Vorm geen ongelijk span met ongelovigen, want wat heeft gerechtigheid gemeenschappelijk met wetteloosheid, en welke gemeenschap is er tussen licht en duisternis? 15 En welke overeenstemming is er tussen Christus en Belial? Of wat deelt een gelovige met een ongelovige?* (2Cor 6:14,15). Daarom moeten gelovigen geen enkele verbinding aangaan met ongelovigen op geen enkel terrein van het leven, noch in het huwelijk noch in zakelijk compagnonschap, verenigingen, godsdienstige sekten of bewegingen die niet naar de Schrift zijn.

5 God is licht en in Hem is in het geheel geen duisternis. 6 Als wij zeggen dat wij gemeenschap met Hem hebben en wij toch in de duisternis wandelen, liegen wij en doen de waarheid niet (1Joh 1: 5, 6).

Wij moeten niet alleen geen gemeenschap hebben met de onvruchtbare werken der duisternis, maar ze ook bestraffen door een toegewijde levenshouding en gezonde woorden. Wij doen geheel verkeerd, wanneer wij sympatiseren met het kwade, of de zonde bagatelliseren of verontschuldigen. Toen Christus op aarde wandelde, was zijn leven een voortdurend protest tegen de gedachten en activiteiten van zondige mensen. Hierin moeten we Christus navolgen, en door te wandelen in het licht de onvruchtbare werken der duisternis bestraffen.

Want wat heimelijk door hen gedaan wordt, is te schandelijk om zelfs maar te vertellen (Ef 5: 12). De voorzichtige gelovige, wiens hart en geest vervuld is met Christus en Zijn reinheid, zal alleen bedenken wat eervol en rein is, en zich niet bezighouden met de onreinheid en oneerbaarheid van de goddelozen. Hij zal er zelfs geen gedachte aan wijden en zijn tong niet verontreinigen door te spreken over de geheime schandelijke dingen van de kinderen der ongehoorzaamheid, die in de duisternis leven. ■

Redactie

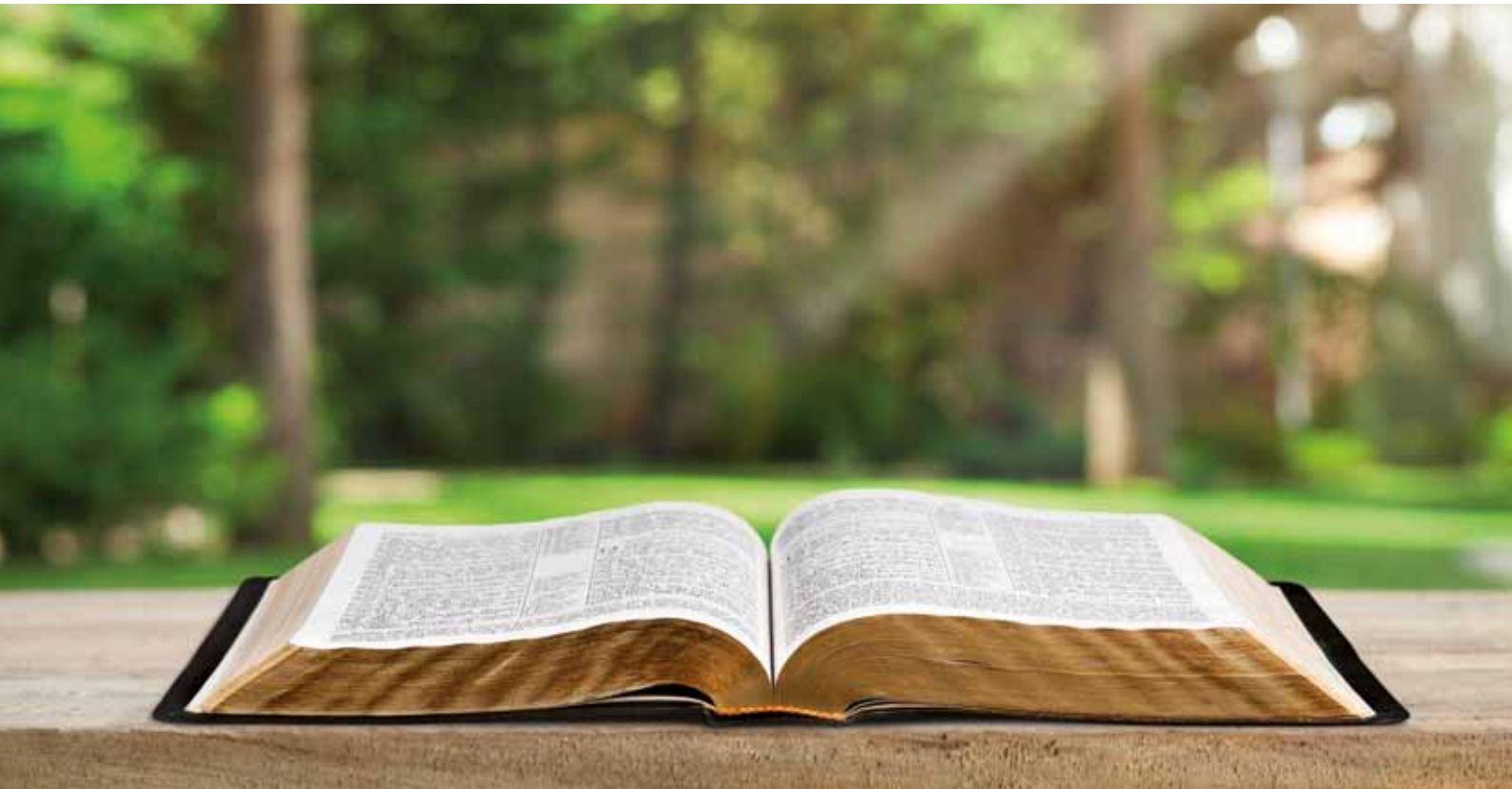

Waar komt het bij opvoeden op aan?

Van generatie op generatie

Opvoeden is moeilijk. Dat hoor ik toch geregeld om mij heen. Vaak ook met de verzuchting over een of ander beeldscherm en de vraag hoe we onze kinderen weerbaar maken tegen allerlei invloeden om hen heen. Onze ouders en grootouders hadden het gemakkelijker, hoor ik dan. Het is waar, we leven in een heel andere tijd, maar of het vroeger echt gemakkelijker was, weet ik niet. Ook toen hadden ouders met arglistige harten te maken, met koppige kinderen en ook wel afdwalende kinderen. Het kan zijn dat de afdwaling destijds voor de buitenwereld meer verborgen leek, maar afgedwaalde harten zijn er al sinds Adam en Eva hun eigen weg wilden gaan.

De grootste nood

Hoe moeten we dan opvoeden? Hoe voed je op in een tijd van social media die 24/7 de wereld van ons en onze kinderen wil binnendringen. Nu, ik kan je zeggen, de grootste nood van onze kinderen is niet de beste filter op ons internet of nauwgezet ouderlijk toezicht op hun smartphonegebruik. De grootste nood is ook niet de juiste opvoedmethode of het beste christelijke onderwijs. Hun grootste nood is ook niet onze vriendschap of alle speelgoed - hoe educatief ook, spullen en (merk)kleding die ze van ons ontvangen. Het is ook niet onze inzet, of ons geld, zelfs niet hetgeen wij getuigen over ons geloof. **Nee, het meest wat zij nodig hebben is dat ze in ons weerspiegeld zien Wie God is. Dat ze door ons heen de transformerende kracht van het Evangelie kunnen zien. Robert Murray McCheyne, een prediker uit de 19e eeuw, zei: 'De grootste nood van mijn volk is mijn persoonlijke heiliging.' En zo is het nog steeds en dat geldt ook voor ons als opvoeders.**

Ons leven kan een krachtig instrument in de hand van God zijn om de harten van de kinderen die aan ons zijn toevertrouwd tot Hem te brengen. Ik moest denken aan Deuteronomium 6: het hoofdstuk waarin God ons uitlegt hoe we moeten leven in het land dat Hij ons geeft. Wat opvalt is, dat het geen stappenplan is. Wij zouden zo graag van alles willen afvinken. We hebben dit gedaan, en dan dat en dat en dan zal onze opvoeding of ons onderwijs vrucht dragen. Nee, er worden in dit hoofdstuk wel richtlijnen gegeven, maar het raakt me, wanneer ik lees waar het mee begint. De opvoeding van onze kinderen, het inprenten van Gods woorden begint niet met een methode of stappenplan, maar met óns hart! Opvoeden begint met onze persoonlijke relatie met de Ene ware God. *Luister, Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is één! Daarom zult ú de HEERE, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht. Deze woorden, die ik u heden gebied, moeten in úw hart zijn* (Deut 6:4-5).

Opvoeden en onderwijzen starten niet wanneer wij voor de eerste keer onze pasgeborene in de armen houden, of wanneer je voor een nieuwe klas staat of een nieuw pleegkindje in je gezin ontvangt. Opvoeden start al lang daarvoor. Opvoeden start in ons hart, in het diepst van onze ziel. **Opvoeden start in onze overgave aan de levende God, in onze wandel met de Heere. Het beste wat wij onze kinderen kunnen geven is onze omgang met God. Onze persoonlijke heiliging is de grootste nood in al ons opvoeden.**

Voor hun bestwil

Jezus bidt in het hogepriesterlijk gebed: *En Ik heilig Mijzelf voor hen* (Joh 17:19). Jezus heiligt Zichzelf voor ons. Zo heeft onze heiliging ook zijn invloed in de opvoeding. Zo kunnen wij bidden: 'Heilig ons Heere, door Uw waarheid, voor het bestwil van onze kinderen'. Leggen wij voor hun bestwil onze telefoon neer? Zetten wij die film uit, als er immorele zaken naar voren komen? Letten wij voor hun bestwil op onze woorden? Of zijn onze woorden ondoordacht en als dolksteken? Laten we op onze woorden letten, want vriendelijke, lieflijke woorden zijn zoet voor de ziel. Onze opvoeders die vriendelijke woorden spraken, geven ons nog altijd een glimlach op ons gezicht. Terwijl we nog een steek in ons hart voelen van die ondoordachte opmerking van je leraar of misschien wel van je vader of moeder. Laten we er alert op zijn welke impact onze keuzes kunnen hebben op degenen die ons als voorbeeld nemen; die naar ons opkijken en ons elke dag zien. Onze persoonlijke relatie met onze Heere Jezus Christus heeft misschien wel een

grotere invloed dan wij denken op het emotioneel en geestelijk welzijn van onze kinderen. Deut 12:28 zegt ons: *Let erop dat u aan al deze woorden die ik u gebied, gehoor geeft, opdat het u en uw kinderen na u goed gaat tot in eeuwigheid!*

Ons liefhebben van God

Ons voorbeeld als ouders kan beslissend zijn in het leven van onze kinderen. Zij proeven het, als ons geloof meer gebaseerd is op het afvinken van regeltjes dan op een persoonlijke relatie met Jezus Christus zelf. Zij voelen het of ons geloof echt is of dat wij afhankelijk zijn van de goden van deze eeuw. Zij ervaren het of onze manier van spreken hen tot toorn opwekt en afstoot of hen juist tot ons trekt. Zij weten het of ze ongedeelde aandacht krijgen of dat wij toch nog met een half hoofd met andere dingen bezig zijn. Zij ondervinden het, wanneer wij vriendelijk zijn tegen vreemden, maar thuis kortaf en geïrriteerd reageren. Zij hebben door wanneer wij niet de waarheid spreken. Zij beseffen het of wij als moeders hun vader hoogachten en respecteren of hem kleineren. Zij zien het of hun vader hun moeder liefheeft, zoals Christus de gemeente heeft liefgehad. Zij weten wat onze morele grenzen zijn – dat is niet wat wij hen zeggen wat de grens voor ons is, maar wat zij zien in ons leven. Want zij weten welke boeken en tijdschriften er onder ons bed liggen, zij kennen de spelletjes die jij op je telefoon speelt, zij onthouden waar wij om lachen, als we samen een film kijken, zij zien waar onze passies liggen. En… zij weten wanneer wij onze Bijbel openen en onze knieën buigen. Zijn wij als opvoeders bereid ons leven onder de loep te nemen om te zien of daar een schadelijke weg is? *Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, beproef mij en ken mijn gedachten. Zie of er bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg* (Ps 139:24).

Laten wij ons reinigen van alle ongerechtigheid, zodat een nieuwe generatie ziet dat het goed is de Heere te volgen. Laten we ons bekleden met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid (Ef 4:24). Ons verlangen naar God vormt het hart en het karakter van de volgende generatie. Is het niet zo dat het de levens van de vorige generatie gelovigen waren die ons zijn bijgebleven? We ervoeren de liefde en je ziet nog steeds hun blik voor je waarin jij zag dat zij jou dat leven met de Heere Jezus ook zo gunden. En misschien was er wel iemand in jouw leven die de bekwaamheid had een gesprek op Jezus te doen uitlopen, zodat jij hoop ontving. Of kende je iemand die ondanks alles in vreugde en vrede leefde? Nu heeft een nieuwe generatie ons nodig.

> Onze jeugd heeft rolmodellen in het geloof nodig, zodat zij proeven en smaken dat de Heere goed is. Wees een voorbeeld in woord, in wandel, in liefde, in geest, in geloof en in reinheid (1Tim 4:12).

IJverig onderwijzen

God zegt niet: 'Hier zijn de kinderen die je moet opvoeden, let op je eigen hart en zoek het nu verder zelf maar uit.' Nee, in heel het boek Deuteronomium en in heel Zijn Woord geeft Hij aanwijzingen hoe wij aan een volgende generatie kunnen laten zien dat wij de Heere onze God liefhebben en dat Hij ons en onze kinderen liefheeft. Het begint met de opdracht de Woorden van God onze kinderen in te prenten. In het Hebreeuws staat hier tweemaal hetzelfde woord, 'shanan shanan'. Inscherpen, en dan niet zo maar een beetje, maar dubbelop! In Engelse vertalingen lezen we vaak 'teach them diligently', onderwijs ze ijverig.

God vraagt van ons ijver in het overbrengen van Zijn Woorden aan onze kinderen. Dit kunnen we natuurlijk doen door het memoriseren van Bijbelteksten of liederen. Je kunt een lied of tekst van de week instellen, maar het gaat nog veel verder. We moeten die Woorden niet alleen inprenten, maar daar ook over spreken. Niet op een toon waarvan je kinderen denken: 'Oh, daar heb je die weer' en je hoort je kind al zuchten of ziet hem al met zijn ogen draaien.

> **"Ons verlangen naar God vormt het hart en het karakter van de volgende generatie."**

> **"Onze jeugd heeft rolmodellen in het geloof nodig, zodat zij proeven en smaken dat de Heere goed is."**

Je kunt misschien zelfs zeggen: geen preken, maar spreken. En dan niet alleen toespreken, maar een dialoog. Zo samen met je kinderen spreken komt niet zomaar tot stand. Daar is tijd voor nodig. Tijd die we met onze kinderen doorbrengen. We spreken daarover thuis en onderweg, bij het slapengaan en bij het opstaan (Deut 6:7). Heel ons leven is doordrongen van de Waarheid en die Waarheid bespreken we met onze kinderen, als de gelegenheid daar maar is. Misschien zien ze op tegen een nieuwe dag met onbekende dingen – als opvoeder kun je hen dan zoveel meegeven van Gods Woorden. Misschien gebeurden er vervelende dingen – kunnen we die als opvoeder in een groter geheel plaatsen en hen vanuit Gods Woord leiden naar een oplossing? Brengen we onze kinderen hoop in een tijd waarin ze horen van oorlogen en terrorisme? Spreken we met onze kinderen over hun roeping als man of vrouw in deze wereld?

Door de dag heen, tijdens maaltijden, of als je onderweg bent, kunnen daar zomaar opeens aanknopingspunten zijn om Gods Woorden in te prenten en daarover te spreken. God zegt ons ook Zijn Woorden zichtbaar te maken. Zichtbaar in onszelf, maar ook zichtbaar in onze huizen (Deut 6:8-9). Zo ontstaat er een sfeer waarin onze kinderen proeven dat er een God is die leeft, dat er een God is die bij onze levens betrokken is.

Hoop

In dit alles kunnen we misschien wel eens moedeloos worden. Juist in het opvoeden van een nieuwe generatie kunnen we onszelf soms zo confronterend tegenkomen. Maar laten we dan niet kijken op onszelf of op wat er allemaal misgaat. Laten we onze hoop ook niet vestigen op onze heiliging, maar alleen op de Heere Jezus. Laten we dan als opvoeders leven vanuit de belofte dat God onze Vader is en wij Zijn zoons en dochters zijn (2Kor 6:18-7:1) en zo Zijn heiligheid hier in onze omgeving weerspiegelen. *Hij is dé God, de getrouwe God, die het verbond en de goedertierenheid in acht neemt voor wie Hem liefhebben en Zijn geboden in acht nemen tot in 1000 generaties* (Deut 7:9)! ■

Wilma Samyn

Mevr. Samyn heeft de ETF in Heverlee gedaan, ze geeft thuisonderwijs en is auteur van enkele boeken.

“Laten we onze hoop niet vestigen op onze heiliging, maar alleen op de Heere Jezus.”

DOORDENKER:

“Een gram geloof weegt meer dan bergen filosofie.”

C.H. Spurgeon

Waar begin je aan?

Weid Mijn lammeren, de misleiding van Covey

Inleiding

In mijn loopbaan heb ik verschillende management-cursussen gedaan. Als ik daarop terugkijk, dan valt het mij op dat deze cursussen vaak niet wetenschappelijk gefundeerd waren en altijd op basis van humanistisch gedachtegoed met een spirituele kwinkslag. 'Er in stappen' was altijd makkelijk waarna je in een groepsdynamisch proces met collegae terecht kwam. Het duurde meestal niet lang, voordat je aan oefeningen werd blootgesteld die je over een spirituele grens wilden trekken waaraan je als christen niet deel kon nemen. Geestelijk, intuïtief voelde je dat aan. Inmiddels stond je onder de groepsdruk. 'Eruit stappen' vroeg eerst onderzoek en daarna veel moed. Keer op keer moest ik opstaan voor de waarheid en voor mij zelf vrijstelling van oefeningen bepleiten op basis van mijn christelijk geweten. Dat lukte gelukkig altijd. In 2010 werd een Covey-cursus door een 'licensed teacher' gegeven die ons de 'zeven gewoonten van een effectief leider' voorhield. Het bijbehorende boek kregen we mee naar huis. Dit artikel houdt deze leer van Stephen Covey tegen Bijbels licht. **Als bestuurslid van Bijbel & Onderwijs raakt het mij diep dat christelijke scholen zo makkelijk hun leerkrachten en leerlingen onderdompelen in praktijken en technieken die ingaan tegen God en Zijn Woord, de Bijbel.**

Wat zijn de 7 gewoonten en hoe pas je die toe in het onderwijs?

Ik noem hier kort de '7 gewoonten', omdat via internet[1] volop informatie is te vinden:

1. Wees proactief: neem verantwoordelijkheid voor je eigen leven, wees trots op jezelf en neem initiatief.
2. Begin met het einddoel voor ogen: weet wat jezelf in het leven wilt bereiken.
3. Ik doe de belangrijke dingen eerst: ik maak mijn eigen plan en volg dit.
4. Denk in win-win. Iedereen kan winnen, er is genoeg voor iedereen.
5. Eerst luisteren dan begrepen worden. Luister met empathie en kijk door andermans bril dan word jezelf ook beter begrepen.
6. Synergie: samen bereiken we meer 1+1= 3, 10 of meer. Probeer een hogere orde te vinden in wederzijdse afhankelijkheid.
7. Houd de zaag scherp: zorg goed voor jezelf qua eten, sport, slapen, vrienden en spiritualiteit.

De eerste drie gewoonten vormen een overwinning op jezelf door de regie te nemen over je handelen in alle situaties waar je in belandt (private victory). Gewoonten 4-6 is een overwinning behalen op je omgeving en gewoonte 7 zorgt voor de balans.

Deze zeven gewoonten zijn ook toegepast voor leraren en lopen dan als rode draad door de schooldag heen. De kinderen wordt geleerd dat hun bijdrage in de klas ertoe doet. Ze kunnen klasgenootjes helpen. Eerst de belangrijke zaken doen (sommen en taal) en daarna de leuke zaken (sport en spel). Wat de kinderen op school leren, kan thuis doorwerken. Daarom zijn er ook zeven gewoonten voor ouders waarbij tegen het kind wordt gezegd: "Ik geloof in jou" (mantra). Ouders dienen zich af te vragen tot wat voor mens je je kind wilt laten ontwikkelen. Een duidelijke pedagogische visie waar veel ouders nooit zelf over hebben nagedacht.

Er wordt ook gesproken over een 'een tweede schepping' om tot jezelf en je authentieke persoonlijkheid te komen. Er wordt gestreefd naar een groeiend zelfbewustzijn waardoor je ook bewust wordt van je ineffectieve scenario's. (Christenen zouden zeggen: zonden). Je herschrijft dan je eigen scenario. Er wordt aangeraden een gezinsmissie op te stellen, zodat het hele gezin mee doet. Het is dus niet verwonderlijk dat een deelnemer, toen ze hier voor het eerst over hoorde, sprak: "Het lijkt wel een evangelie".

De leider in mij

Dit programma genaamd *"De leider in mij (Een transformatieproces voor de gehele school)"* [2,3] wordt in Nederland aangeboden door het CPS (Christelijk Pedagogisch Studiecentrum) en er doen al meer dan 100 scholen aan mee. Het programma biedt activiteiten aan om in scholen, klassen, gezinnen en gemeenschappen vanuit een authentieke omgeving leiderschap te "vieren" en een cultuur van leiderschap op te zetten. Het heeft alles veel weg van de traditionele trits school-gezin-kerk van waaruit in Nederland het christelijk onderwijs ooit is opgezet. Het doel is een duurzaam leefbare maatschappij, waarin mensen als sociale wezens op elkaar betrokken zijn en vriendelijk en verdraagzaam met elkaar willen leven. Dit wordt bereikt door het aanleren van principes die altijd en overal gelden en elke keus die je maakt bepalen. **Het is dus een geloofssysteem. Het is gebaseerd op de overtuiging dat je actief invloed kunt hebben op je eigen geluk en tevredenheid, samengevat in de term 'zelfleiderschap'.**

1. www.franklincovey.nl/de-7-eigenschappen-van-effectief-leiderschap
2. www.theleaderinme.org
3. www.obskompas.saamscholen.nl/Portals/791/docs/eBook%20The%20leader%20in%20me.pdf?ver=2017-03-06-113521-873

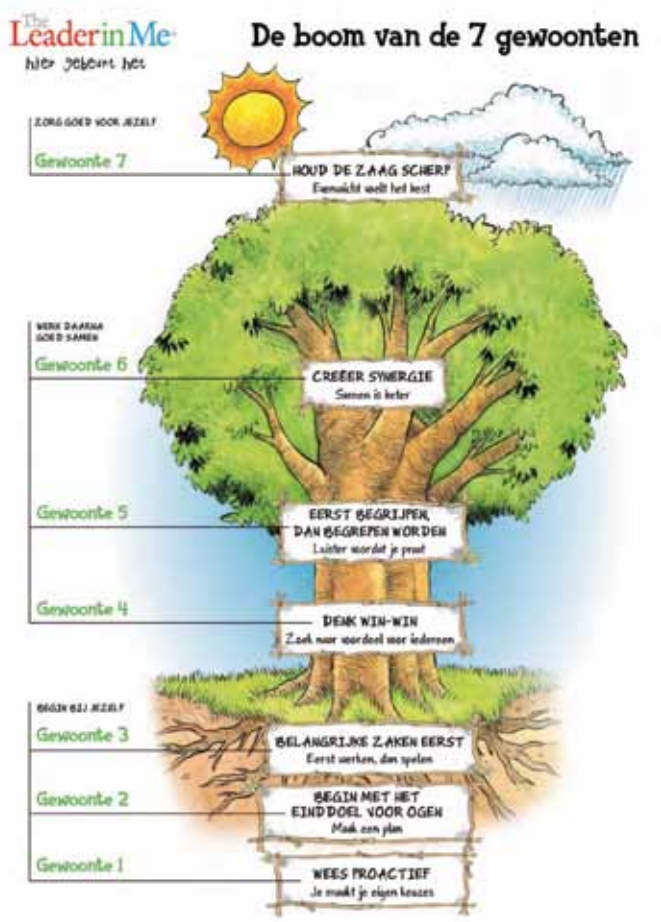

Bron: www.cps.nl/de7gewoontenvancovey

De inspiratie onder de loep

Stephen Richards Covey (1932-2012) was aanvankelijk docent aan de mormoonse universiteit in Utah. Na zijn succes als auteur heeft hij zijn eigen bedrijf opgericht, dat later is samengegaan tot FranklinCovey. Het bedrijf is beursgenoteerd en verkoopt het gedachtegoed dat door hem is ontwikkeld. Hij had een pragmatische insteek die makkelijk toegankelijk was, maar waarachter on-Bijbelse methoden tevoorschijn komen. Dit hangt ook samen met zijn belijdend lid zijn van de "mormoonse kerk".

De mormonen presenteren zich in eerste instantie als "echte evangelische" christenen. Zij spreken over Jezus als hun Heiland en Verlosser, over verlossing en andere Bijbelse woorden. Maar wie een beetje doordringt in de mormoonse leer, ziet dat zij leren dat God eens mens was en dat mensen god(en) worden! Maar wie wilde er nu al heel lang geleden "als God" worden...? Wie is de god van de mormonen? Hoe zien zij Jezus? De mormoonse religie blijkt een heuse "wolf in schaapskleren" te zijn! [4]

In 1982 schreef hij een boek *"The Divine Center"* waarin hij spirituele groei- en meditatietechnieken aanbeveelt om dichter bij "god/het goddelijke" te komen. Deze technieken heeft hij in 1989 eveneens opgenomen in zijn boek over de 7 eigenschappen van effectief leiderschap. Hij heeft de volgende door mij vertaalde Engelse uitspraken gedaan:

- Het geloof in evangelische kerken is een verschrikking in het oog van God" [Divine Center, pag. 15].
- De evangelische leer van redding door genade alleen is een vals concept en een afvallige doctrine [Divine Center, pag. 68].

Stephen Covey (bron: www.nl.wikipedia.org/wiki

Hoewel hij naar alle wereldgodsdiensten verwijst, incl. het christendom, moet een dergelijk expliciet ontkennen van het eeuwige evangelie ons grote zorgen baren als zijn leer en methodes in onze christelijke scholen worden ingevoerd. Om brede ingang te vinden heeft hij de pragmatiek vermengd met christelijke, joodse en oosterse elementen. Hij ontdekte hoe hij mormoonse waarheden aan niet-mormonen kon vertellen door zijn vocabulaire aan te passen. Hij schrijft: "Ik ondervond in gesprek met verschillende niet-mormonen in verschillende culturen dat we kunnen onderrichten en getuigen over veel 'evangelie'-principes, als we zorgvuldig onze woorden kiezen die ***onze inhoud*** dragen, maar ***aansluiten bij hun ervaring en gedachtegoed***" [Divine Center, pag. 240]. Hij is dus een kameleon die woorden uit een christelijke achtergrond gebruikt om zijn denkbeelden geaccepteerd te krijgen. Hij schrijft bijvoorbeeld over het krijgen van vertrouwen in relaties door te doen wat we zeggen, integer te zijn en als we fout zijn dat ook eerlijk toe te geven. Dat zijn mooie Bijbelse gedachten maar die gebruikt hij om christenen open te stellen voor zijn verkeerde leer. Er zijn praktische zaken, zoals de belangrijkste zaken eerst doen, die elk weldenkend mens begrijpt en kan toepassen. Er zijn sympathieke zaken, zoals het niet willen winnen ten koste van de ander of eerst luisteren en dan pas zelf begrepen worden, maar er zijn ook andere zaken zoals blijkt uit hetgeen hij gezegd heeft: "Mensen kunnen niet veranderen, als er van binnen niet iets onveranderlijks aanwezig is." Wat is dat dan of wie is dat dan of hoe kom je in een dergelijk staat? De leider in mij ben ik misschien niet zelf, maar is een hogere macht die toegang tot mij wil, een antichrist.

Zonder het Bijbelse evangelie, niet meer mijn ik maar Christus, is er geen "overwinning op jezelf te behalen". Je komt dan snel terecht in on-Bijbelse methoden. De proactieve houding bij Covey gaat uit van de maakbaarheid (human potential). Hij spreekt over "positieve energie" die "jouw invloedssfeer vergroot". Dit gaat uit van het positief humanistisch mensbeeld en positief denken.

4. www.bijbelengeloof.com/index.php?option=com_content&view=category&id=159&Itemid=105

Je moet bij het begin een doel voor ogen hebben. De vraag daarbij is, hoe kom je aan een doel? Hij spreekt dan over twee scheppingen. De eerste is in je eigen verbeelding (imaginatie) en de tweede in je eigen omgeving (fysiek). De mens wordt zelf (her)schepper, de mens wordt god. Waar gaan we dan op zoek om onze eigen verbeelding te voeden, waar ligt onze bron van creativiteit? Covey beveelt visualisatie[5] aan. Hij zegt verder dat "mensen een onbegrensd potentieel hebben dat afgeleid is van de mormoonse leer dat mensen goden zijn in embryonale vorm" [Divine Center, pag. 164-66]. Dave Hunt heeft in zijn boek *"Christendom in verleiding"* al deze technieken beschreven als on-Bijbels.

In het boek en de programma's zijn deze elementen voor de oplettende christelijke lezer niet moeilijk te ontdekken. Het CPS haalt bijvoorbeeld Helen Keller aan: "Wat ik zoek, is niet daarbuiten maar is in mij". Zij is sterk beïnvloed door de leer van Emanuel Swedenborg[6]. Ook de Dalai Lama wordt aangehaald: "Als we het verstand van onze kinderen opvoeden dan mogen wij niet hun hart vergeten". Het gaat God, en christelijke scholen, juist om het hart van onze kinderen!
Covey's leer is gebaseerd op het fundamentele principe "van binnen naar buiten", maar dan zonder de inwonende Christus. De kern van je eigen identiteit is je vertrekpunt. Bijbels geduid hebben we het dan over de gevallen, oude mens, de Adams natuur die onder de zonde ligt.

De dwang van Covey

Covey geloofde en leerde, dat in ieder mens 'licht' aanwezig is en zag het als zijn missie om de mens dat 'licht' te laten ontdekken en steeds helderder te laten schijnen. Je hebt een vrije wil om voor het goede te kiezen. Hoe anders schrijft Paulus, dat als hij het goede wil doen, het kwade bij hem ligt. De oplossing van Covey is dan ook niet het bevrijdend evangelie van de Bijbel. Jezus Christus en Zijn verlossingswerk aan het kruis zijn niet aanwezig bij Covey. Was zijn insteek in eerste instantie individueel gericht daarna werd het meer gericht op het geheel (corporate). Het is een krachtiger lichtbron als iedereen op hetzelfde moment dit 'licht' uitstraalt, dan dat ieder voor zich op zijn tijd en wijze dit doet. Hij richt zich meer op 'corporate identity' en 'corporate testimony'. Het wordt daarmee ook steeds meer dwangmatig. Als je niet mee doet, lig je eruit. De school wordt een 'Lighthouse School' door het Covey-instituut gecertificeerd. Dat geldt voor alle leerlingen en voor alle docenten. Dat de OBS *Atlantis* te Amersfoort hiervoor koos, is nog te begrijpen, maar hoe kan het zijn dat protestants-christelijke en reformatorische scholen hiervoor open staan? Via een remedial teacher die zelf op cursus is geweest of een masterstudent van een christelijke pabo wordt het programma binnengehaald waarbij zowel de directeur als het schoolbestuur impliciet het laat begaan of zelfs expliciet zijn instemming ermee geeft. Welke plaats heeft Christus nog in zo'n christelijke school?

> **"Jezus Christus en Zijn verlossingswerk aan het kruis zijn niet aanwezig bij Covey."**

Zoals een directeur op een christelijke school toegaf: 'De kinderen worden steeds drukker, we kunnen hun aandacht niet meer krijgen of langer vasthouden. We hebben steeds minder vat op hen. Ouders tonen weinig betrokkenheid en de meeste kerkbesturen hebben geen oog meer voor wat er op de christelijke scholen gebeurt.'

De Heere Jezus zegt in Johannes 10, dat Hij de goede herder is en Hij zijn schapen kent en de schapen kennen Hem en volgen Hem, **omdat zij zijn stem kennen. Hij waarschuwt zijn schapen ook om de vreemde niet te volgen, maar er voor weg te lopen, omdat de schapen de stem van de vreemde niet kennen.** Laten wij onze kinderen in de steek, zodat ze gestolen, geslacht en verdelgd worden? Dat zijn sterke woorden die de Heere Jezus zelf gebruikt. Laten wij onze kinderen weiden! ■

Swawek van der Meer

Na een internationale carrière is ing. Van der Meer niet alleen bestuurslid van B&O, maar ook van de Nederlandse Gemeenschap voor Wereldevangelisatie.

5. (Creatieve) visualisatie of imaginatie (geleide fantasie) is het vermogen om zich een aanschouwelijke voorstelling te maken van onze wensen of gedachten, met het doel om deze voorstelling tot werkelijkheid te maken.
6. www.nl.wikipedia.org/wiki/Emanuel_Swedenborg. Voor verdere info kunt u ook kijken op: www.apologeticsindex.org/c12.html

Welke plaats neem jij als vrouw in?

„Wat, ben jij alleen maar huisvrouw?“

Een bemoediging om tegen de tijdgeest in te gaan

In elke levensfase moet ik mij opnieuw afvragen welke prioriteiten ik in mijn dagelijks leven moet stellen. Ik wilde graag trouw handelen naar Titus 2 (“huishoudelijk”), maar tegelijkertijd lokte de roep naar zelfverwerkelijking mij. Sinds ik kinderen heb, moet ik mijzelf ook vaak rechtvaardigen, waarom ik niet ga werken, maar “alleen maar” huisvrouw ben. Sommige mensen hebben hier bewondering voor, anderen stoppen mij in het vakje “conservatief en naïef”. Daar kwam de maatschappelijke en politieke discussie nog bij, die de huisvrouw met het woord “aanrechtsubsidie” naar de maatschappelijke zijlijn schoof. Eigenlijk is het een luxe dat velen van ons toch nog de mogelijkheid hebben om erover na te denken, of ze buitenshuis willen gaan werken of niet.

Eeuwenlang werd deze vraag helemaal niet gesteld, omdat werk en wonen voor de industrialisering geen gescheiden levenssferen waren. In de eenvoudige bevolking moesten de vrouwen vaak meewerken in het eigen bedrijf of in de landbouw, alleen al om het gezin te laten overleven. Bij velen is dat vandaag de dag ook nog het geval, maar velen van ons hebben toch een zekere keuzemogelijkheid.

Ik heb opgemerkt, dat er vrouwen zijn die helemaal opgaan in hun rol als moeder en huisvrouw. Ik heb grote bewondering voor hen, die veel moesten opgeven om dit te doen en die nu met vreugde en overgave er “alleen” voor hun gezinnen zijn. Dan zijn er ook nog andere vrouwen die graag met hun hoofd werken en bij wie de huishoudelijke taken niet zo liggen. Veel van deze vrouwen liggen misschien overhoop met Bijbelteksten die de nadruk leggen op de huishoudelijke actieradius van de vrouw, en vragen zich af of God ook niet ook nog andere taken voor hen heeft, die meer met hun talenten overeenkomen. Ik wilde er achter komen wat de Bijbel over dit thema zegt en of het überhaupt Gods denkbeeld is, dat wij vrouwen alleen maar “achter het aanrecht” thuishoren en helemaal niets anders mogen doen. Daartoe heb ik drie vrouwen bestudeerd, die in de Bijbel positief genoemd worden en die naast hun primaire takenpakket thuis nog iets anders bewerkstelligen.

De vrouw in Spreuken 31: een veelzijdige huisvrouw

(Spr 31:10-31) Als wij dit Bijbelgedeelte doorlezen, zijn wij misschien eerst gefrustreerd, omdat wij – ik tenminste – niet aan dit voorbeeld voldoen. Vooral in onze eeuw gaan alle alarmbellen af: “Let op, burn-out, dat kun je toch allemaal niet klaarspelen!” Maar Spreuken 31 maakt duidelijk dat wij vrouwen beslist bijvoorbeeld commerciële, sociale en handvaardige vaardigheden kunnen en moeten ontplooien. Hoe mooi is het toch, dat God een ieder van ons met verschillende talenten heeft gezegend! Het is goed als wij weten, welke talenten wij hebben en hoe wij die voor onze gezinnen, maar ook voor Gods koninkrijk kunnen inzetten.

Bovendien valt mij op dat de man en de kinderen van deze degelijke vrouw zich blijkbaar niet door haar vele activiteiten veronachtzaamd voelen. Haar man houdt vergaderingen met de oudsten van het land, waarvoor zij hem beslist de hand boven het hoofd gehouden heeft. En aan het eind van het hoofdstuk prijzen haar man en kinderen haar. Zij schijnen blij te zijn, zo’n begaafde en vlijtige vrouw en moeder te hebben. Hoe kun je het klaarspelen om zo’n vrouw te zijn?

> Ik denk dat Titus 2 hier een rol speelt, waar de jonge vrouwen binnen een lijst van nastrevenswaardige eigenschappen het eerst gezegd wordt, dat zij hun man en kinderen lief moeten hebben.

Man en kinderen moeten dus altijd op de eerste plaats staan. Maar als het met de behoeften van het gezin verenigd kan worden, is het een zegen, als wij onze verschillende talenten ter ere van God zodanig inzetten dat ook mensen buiten ons gezin daarvan profiteren.

Lydia, een gastvrije zakenvrouw

(Hand 16:11-15 en 16:40) Lydia was een purperverkoopster en daarmee een vrouw die in een beroep werkzaam was. Nadat ze tot geloof gekomen was, zette zij zich met volledige overgave voor het christelijke geloof in. Wij kunnen vermoeden, dat ze geen arme vrouw was, maar een vooraanstaande zakenvrouw, die zich in hogere kringen bewoog. Ze heeft waarschijnlijk een groter huis gehad, want ze nodigde Paulus en zijn begeleiders uit om bij haar te wonen. Haar gastvrijheid was zeker een grote zegen voor de jonge gemeente, die in Philippi ontstond. Ik concludeer steeds meer, dat het onderwerp "gastvrijheid" de meest verschillende gebieden dekt. Een gastvrije vrouw dient over veel talenten te beschikken, niet in het laatst op het gebied van de zielszorg. Als wij onze huizen met mensen vullen, dan beleven wij ook heel veel interessante gesprekken en ontmoetingen. Vervelen zullen wij ons zeker niet! De vraag is natuurlijk ook wat voor soort gastvrijheid wij nastreven. Moet ons huis altijd glimmen en moet alleen het beste eten op tafel staan? Een huis moet gezellig en schoon zijn, maar niet steriel als een ziekenhuis. Het zou mooi zijn, als wij vrouwen ons niet wederzijds onder druk zetten en ons van de eis tot perfectie zouden kunnen bevrijden, om daardoor meer ruimte voor gastvrijheid te creëren. Onze focus zou op de gemeenschap gericht moeten zijn, dat allen verzadigd worden.

Priscilla, een Bijbelvaste tentenmaakster

(Hand 18:2-3 en 26) Met Priscilla wordt een gelovige, ijverige vrouw aan ons voorgesteld: ze is tentenmaakster van beroep, gastvrij en Bijbelvast. Ondanks het vele werk dat haar man als tentenmaker had (en waarbij zij hem zeker ook geholpen heeft), moet ze altijd nog tijd overgehad hebben om zich met de Schriften bezig te houden. Want er wordt gezegd, dat haar man en zij de Jood Apollos tot zich namen en hem de "weg Gods nauwkeuriger uitlegden". Priscilla was dus bekend met het geloof en had er gevoel voor, wie meer onderwijzing nodig had. Later had zij een gemeente aan huis (Rom 16:3-4). Wat een voorbeeld!

Hoe is het bij ons met de tijd gesteld, die wij met onze Heere en met de Bijbel doorbrengen? Als echtgenote en moeder komen wij vaak in de verzoeking om bij een overhoop gehaalde agenda als eerste onze stille tijd over te slaan of altijd verder naar achteren te schuiven. Maar het is belangrijk om deze tijd te nemen en haar ons ook in de drukte van alledag niet te laten ontnemen. **Het is mijn ervaring dat de sfeer in mijn gezin sterk afhangt van mijn gemoedstoestand als moeder. Daarom wil ik mij bewust elke dag door God en Zijn Woord laten vormen.**

Feit

Uit de voorbeelden van deze drie vrouwen zie ik hoe veelzijdig Gods wegen zijn en voor hoeveel mooie en vervullende taken Hij ons vrouwen wil gebruiken. Laten wij ons afvragen: is het ons hoogste doel om te gaan werken, om onafhankelijk te zijn of ons een tweede vakantie te kunnen veroorloven? Of gaan wij alleen werken, als dit in harmonie is met onze primaire taken in gezin en gemeente? En als onze man genoeg verdient, zijn wij dan ook bereid om bewust thuis te blijven en om ons heen te kijken, welke taken wij in Gods Koninkrijk zouden kunnen overnemen?

Veel daarvan laat zich goed met huwelijk en gezin combineren. In de fasen waarin ik mijn comfortzone heb opgegeven, heb ik altijd bevrediging en werkelijke vreugde beleefd. Elke vrouw beschikt echter over verschillende krachtreserves. Wij moeten ons er daarom voor behoeden, anderen in vakjes te stoppen als ze niet aan onze maatstaven voldoen. Ik heb tijdens mijn observatie van gezinnen van schoolvrienden van mijn

"Door deze drie vrouwen zie ik hoe veelzijdig Gods wegen zijn en voor hoeveel mooie en vervullende taken Hij ons vrouwen wil gebruiken."

kinderen de laatste tijd een schokkende ontdekking gedaan. Veel vrouwen hebben na de baby- en kleuterfase een grote behoefte om zichzelf te ontplooien en zetten zich daar met al hun energie voor in. Veel taken worden onuitgesproken van de man verwacht. Door de nieuwe situatie worden dan hoge eisen aan de man gesteld. Meestal heeft men als echtpaar tijd te kort. In sommige gevallen waren gebroken huwelijken het resultaat.

Natuurlijk waren er vaak meerdere redenen als een huwelijk strandt en de hele situatie is vaak zeer complex. Maar de tijd met zijn tweeën om het openlijk bespreken van persoonlijke behoeftes is van groot belang. Hebben c.q. geven wij vrouwen deze noodzakelijke tijd voor onze huwelijken en de daarmee verbonden prioriteit? **Zijn wij bereid om ook bij de vraag naar het uitoefenen van een beroep eerlijk naar Gods plan voor ons leven te vragen? Ik wens en bid, dat ik dit steeds meer in praktijk zal brengen en dat wij als gelovige echtgenotes door ons handelen een getuigenis in de wereld van gebroken huwelijken kunnen zijn!** ■

Sabine Kunz

Mevrouw Kunz is getrouwd en heeft drie kinderen in de leeftijd van 14, 10 en 8 jaar.

Bron: fest und treu, 02/2019
vertaling: mevr. A.van Laar

De zegen van afzondering

Het geloof voorleven en de vrucht daarvan

B&O houdt zich al een aantal decennia bezig met de bezinning op Bijbel en onderwijs. Achtergronden worden geanalyseerd, trends ontdekt, valse leringen ontmaskerd. Daartoe verschenen en verschijnen naast het magazine ook flyers, boekjes en brochures. Halloween is zo'n actueel onderwerp, waar inmiddels gelukkig ook andere (kerkelijke) organisaties tegen waarschuwen. B&O doet dit al jaren en was zelfs wellicht de eerste die hiertegen waarschuwde.

Naast de ontwikkelingen in de maatschappij en het onderwijs zelf, gaan er keer op keer ook in de politiek weer stemmen op, die proberen de vrijheid van onderwijs te beperken. Is het niet door het ter discussie stellen van art. 23 van de Grondwet (vrijheid van onderwijs), dan wel door het streven dat de overheid meer grip krijgt op de inhoud van het onderwijs. De salafistische weekendscholen doen de roep ontstaan, dat de inspectie ook meer grip krijgt op andere vormen van onderwijs. Gaat de overheid zich straks ook bezighouden met wat er op christelijke zondagsscholen wordt verteld? De bestrijding van uitwassen van moslimonderwijs krijgt zo z'n weerslag op het christelijk onderwijs. De overheid is natuurlijk vuurbang te discrimineren of de godsdiensten als niet gelijkwaardig te beschouwen… Soms om moedeloos van te worden.

Er zijn echter ook positieve zaken te noemen. Zo is er in Nederland een grotere mate van vrijheid van onderwijs dan bijvoorbeeld in Duitsland (waar het thuisonderwijs verboden is en ouders zelfs uit de ouderlijke macht ontzet worden, evenals in Scandinavische landen gebeurt). Het algemeen christelijk en reformatorisch onderwijs wordt in ons land nog weinig in de weg gelegd, en hoe gunstig steekt dit onderwijs af als we het vergelijken met de landen om ons heen, om niet te spreken over de rest van de wereld!
Naast dit positieve, dat we niet mogen vergeten, is er nog iets heel positiefs. Daarover wil ik in het onderstaande een paar gedachten naar voren brengen.

Spreken over de Heere

In Hebr 11:21 staat: *"Door het geloof heeft Jacob, stervende, een iegelijk der zonen van Jozef gezegend."* Wel bijzonder, dat in deze galerij van geloofshelden er juist dít van Jacob uitgekozen wordt. We lezen van Abel en zijn offer, van Henoch die God behaagde, van Noach en de ark, van Abraham, die door het geloof zijn zoon geofferd heeft. Maar wat is nu het bijzondere van het zegenen van Jacob? Dat is het enige wat van hem vermeld staat. Niet dat hij met die Man aan de Jabbok worstelde, niet dat hij zo graag de eerstgeboorte-zegen wilde hebben, niet zijn droom te Bethel, maar dat hij de zoons van Jozef gezegend heeft. Wat was daar nu zo bijzonder aan?

We gaan terug naar Gen 48 en 49 waar Jacob op z'n sterfbed zijn zoons profetisch zegent. In hoofdstuk 48 worden de twee zoons van Jozef apart genoemd, waarbij het bekendste uit dat deel is, dat Jacob zijn armen kruiste, zodat de jongste, Efraïm, vóór de oudste, Manasse, gezegend werd. De zegen luidde: *"In u zal Israël zegenen zeggende God zette u als Efraïm en Manasse."* Dus: een grote menigte, veel vruchtbaarheid. Op zich nog steeds niet zoveel bijzonders zouden we denken. **Maar Jacob spreekt tegen hen over de ware God! Hij vertelt hun a.h.w. het Evangelie. Hij vertelt hun over de belofte. Dat hij, Jacob, de stamvader van een groot volk, het volk Israël zou zijn. Beloften die al aan Abraham en Izak gedaan waren. Een les voor ons, om in een post-christelijke omgeving over de Heere God te (blijven) spreken met onze kinderen en kleinkinderen.**
We denken ook aan de tijd van Jacob, toen Jozef door zijn broers verkocht was naar Egypte. Jacob was de reizende. Eerst van Kanaän naar Mesopotamië, toen na 21 jaar – op bevel van God – weer terug naar Kanaän. En steeds zegt God tot hem: "Maak u op", maak u reisvaardig. Ga naar een volgende plaats. En Jacob gehoorzaamt. Hij gaat geen eigen wegen meer, zoals in het verleden, toen hij zelf wel voor de eerstgeboortezegen wilde zorgen. Hij bouwt dan ook steeds een altaar in dat heidense gebied. Zo houdt hij zijn gezin bij de ware godsdienst, bij de God Die hem verschenen is te Bethel en bij de Jabbok. In afzondering van de afgoderij van de volken om hem heen: de Kanaänieten, de Ferezieten, de Jebusieten, etc. Met hun gruwelijke afgoderij, onzedelijkheid, mensenoffers. Zoveel *ongerechtigheid* aldaar, waarvan de Heere later zegt dat hun ongerechtigheid nog niet vol was. Zelfs te midden van ontmoedigende afgodenrij spreekt hij over de ware God en Zijn dienst en richt hij altaren op, die wijzen op de komst en het offer van de Heere Jezus.

In een heidense omgeving

Dan krijgen we de geschiedenissen van Jozef. Ook dan wacht Jacob tot hij van God de toestemming krijgt om naar Egypte te gaan. Gen 46:6: *"En God sprak tot Israël in gezichten des nachts… en zeide: Ik ben die God, uws vaders God. Vrees niet van af te trekken naar Egypte."* Jacob had veel aarzelingen om daarnaar toe te gaan. Waarom? We komen al dichter in de buurt van het bijzondere van dit geloof.
Egypte was toentertijd een wereldmacht. Het had een heel hoogstaande cultuur. Dat was wat anders dan de nomadencultuur van Kanaän! Maar… ook Egypte was, evenals Kanaän, vergeven van afgoderij. De zon werd aanbeden, de Nijl, runderen, apen, vogels, dieren, de farao was een halve godheid, etc. De ware godsdienst werd daar niet gevonden.

Aan welke verleidingen zouden zijn kinderen en kleinkinderen niet blootgesteld worden! Daarom had Jacob grote aarzelingen om naar Egypte te gaan. Zelfs nu hij hoorde dat Jozef daar was. En ook, omdat hij uit het land moest, dat de Heere beloofd had. Maar nu het van de Heere mocht, ging hij natuurlijk graag. Omdat Jozef daar was, van wie hij dacht dat hij dood was. Jozef, zijn lievelingszoon.
Hoe zou Jozef het daar maken? Al 20 jaar weg uit het land Kanaän, al 20 jaar weg bij de altaren van de levende God, bij de huisgodsdienst van Jacob. Zou Jozef ook een Egyptenaar geworden zijn, een afgodendienaar? Hij was immers onderkoning geworden! Hij was getrouwd met een dochter van een priester… van een afgodendienaar. Hij verkeerde dagelijks met de farao, de heerser die als god aanbeden werd en bemiddelde tussen het volk en de goden.

Maar de Heere heeft Jozef bewaard bij Zijn dienst. Hoe moeilijk dat ook was. Jozef mocht nl. zien en belijden hoe de Heere het geleid heeft, dat hij zo verhoogd is om een groot volk in het leven te behouden, zoals hij later tegen zijn broers zegt. Ook wilde hij niet in Egypte, maar in het land der belofte begraven worden.

Tegen kinderen en kleinkinderen

Jozef heeft twee kinderen gekregen in Egypte. Twee zoons, die als prinsen aan het hof opgevoed werden in de wijsheid van de Egyptenaren, zoals dat bij een goede opleiding behoorde. Thuis zal Jozef hun wel verteld hebben van welke afkomst hij was. Een herderszoon uit Kanaän. En over de God van zijn vader, die hem ook verschenen was in dromen. Dat die God de ware God is en dat hij zèlf in zijn leven ervaren had, dat de Heere een vervuller is van Zijn beloften.
Hoe zou het leven in Egypte eruitgezien hebben voor deze mensen die nu in zo'n hoge stand verheven zijn? We kunnen daarover wat licht krijgen door weer naar Hebr 11 te gaan. Een paar verzen verder gaat het over Mozes: vs. 24-26.
We lezen daar dat Mozes, groot geworden zijnde, geweigerd heeft een **zoon van farao's dochter** genaamd te worden. Liever kwalijk behandeld te worden dan voor een tijd de **genieting der zonde** te hebben. En dat hij de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom achtte dan de **schatten van Egypte**. Een hoge positie, genieting der zonde, schatten van Egypte. Dat had het leven kunnen zijn van Jozef en zijn kinderen! Is dat ook niet de situatie waarin wij leven? Ongekende welvaart, 'genieten' van de zonden, die maar een muisklik van ons vandaan zijn. Een enorme groepsdruk om toch maar mee te doen en geen uitzondering te zijn…
Als Jacob gaat sterven, 17 jaar nadat hij in Egypte gekomen was, roept hij Jozef en zijn twee zoons. Die zijn dan zo rond de 20 jaar oud. Egyptische prinsen! Zoons van de onderkoning van Egypte! Jacob neemt hen als het ware als eigen zoons aan en neemt hen in het volk van de ware God op.

"Nu dan, uw twee zonen, die u in Egypteland geboren waren eer ik in Egypte tot u gekomen ben, zijn mijne. Efraïm en Manasse zullen mijn zijn als Ruben en Simeon" (Gen 48:5).
Welke keuze maken die jonge prinsen? Zij nemen gewillig de adoptie door Jacob aan. Zij zullen geen Egyptenaren blijven, maar zoons zijn van Jacob, zoons van de dienaar van de ware God. Was het maar voor de vorm? Om Jacob op z'n sterfbed een plezier te doen? De geschiedenis wijst anders uit!

En de vrucht ervan

Jozef sterft en bezweert zijn broeders, dat zijn beenderen meegenomen moeten worden naar het beloofde land en niet in Egypte moeten blijven. Hij was geen Egyptenaar geworden. En zijn zoons? We lezen, dat Jozef de zoons van Efraïm zag tot in het derde geslacht. Achterkleinkinderen van deze Egyptische prinsen. Ze zijn niet geassimileerd, maar ze trekken straks op uit Egypte onder leiding van Mozes naar het beloofde land! Ze dragen met zich de zegen van hun overgrootvader.

Dàt was het geloof van Jacob! Zijn nageslacht zou in een volslagen heidense omgeving, vol verleiding en zonde, bewaard blijven bij de ware godsdienst en bij de levende God! Het grote geloof was, dat de Heere zijn nageslacht in moeilijke omstandigheden, in verleidingen en in druk zou bewaren.

Dat mag ook een bemoediging zijn voor ons in deze tijd vol verleidingen, afval, verloedering en terugkeer tot het heidendom. In een tijd en omstandigheden, waarin onze kinderen het wellicht moeilijk hebben op school. Waarin zij en hun ouders alleen staan, omdat zij willen gehoorzamen aan de stem van de Heere. Omdat ze niet mee willen doen met activiteiten die besmet zijn met de zonde of waarin wij ons in het gebied van de boze zouden gaan bevinden.
De opvoeding begint vooral thuis. Net zoals bij Jozef, die zijn zoons verteld zal hebben over de Heere. Als bij Efraïm die zìjn kinderen ook verteld zal hebben over de God van Israël. Zoals later Amram en Jochebed Mozes verteld hebben over de ware God. Hoe klein hij toen nog was. De Heere wil dat onderwijs zegenen en hen op het gebed bewaren te midden van alle verleidingen.

De Heere bewaart Zijn volk, Zijn kinderen en hun kinderen te midden van dat machtige rijk van de vorst der duisternis, in moeilijke omstandigheden, onder vervolgingen. Maar het geloof mogen zij behouden van generatie op generatie. Ook in het Nederland van de 21e eeuw. Die positieve boodschap mag ook in ons B&O-magazine doorklinken. ■

R.P. Plattèl

De heer Plattèl is oud-bestuurslid van B&O

PCM wetenschappelijk op de korrel!

In het magazine, juni 2019, hebben twee leerkrachten uit het basisonderwijs het Process Communication Model (PCM) dat binnen het onderwijs ingang heeft, onder de titel *"De opmars van mensgerichte methodieken binnen het christelijk onderwijs"* getoetst. Dr. P.A. van der Ploeg, verbonden aan de universiteit van Groningen, gaat in een artikel na of PCM wetenschappelijk verantwoord is.[1] De titel is *"Nonsens-based onderwijs. Mag dat? Nonsense-based onderwijs en zelf-diskwalificatie. Geïllustreerd aan het Proces Communicatie Model."* (Nonsens-based = op onzin gebaseerd onderwijs).

Samenvatting

Tegenover elkaar staan het nonsense-based en evidence-based onderwijs. Bij evidence-based gaat het erom, dat onderwijs door een professional op zo'n wijze wordt uitgevoerd dat de uitvoering op de best beschikbare informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid is gebaseerd (Wikipedia). Als de bedenker van PCM, de klinisch psycholoog Kahler, pretendeert dat de aanpak wetenschappelijk is, dan moet je dat als zodanig kunnen controleren. Vermelde dissertaties, masterscripties en andersoortige documenten zijn getoetst. Onder de kop *Pseudowetenschap* staan de bevindingen:

1. Veel onderzoek waarop bedenker en pleitbezorgers zich beroepen is onvindbaar of niet publiek toegankelijk.
2. Uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek worden door bedenker en pleitbezorgers vertekend weergegeven.
3. De onderzoeken die gevonden en gecontroleerd kunnen worden, zijn niet gedegen en/of ze ondersteunen de theorie niet.
4. Sommige onderzoekers zijn vooringenomen.

Er wordt bijvoorbeeld verwezen naar een onderzoek op drie scholen naar de effectiviteit van PCM. Daaruit bleek het op slechts één van de drie scholen effect te hebben en dan alleen bij meisjes. Dat is te weinig om te concluderen dat PCM werkt. Als conclusie kan getrokken worden, dat PCM beschermd wordt door bedenker en pleitbezorgers en daardoor lijkt het pseudowetenschap te zijn. Bovendien wordt onderzoekswerk pas serieus genomen na autorisatie door Kahler. PCM is om een drieledige reden onaanvaardbaar, omdat:

1. de PCM-theorie als wetenschappelijk wordt voorgesteld (soms zelfs het gebruik ervan als wetenschappelijk bewezen werkzaam wordt voorgesteld), terwijl
2. er geen sprake is van wetenschappelijke ondersteuning en er dus sprake is van pseudowetenschap en
3. het onderwijsgebruik niet onafhankelijk van de pseudowetenschappelijke theorie begrepen en gerealiseerd kan worden.

In het onderwijs wordt dus pseudowetenschap gebruikt, als PCM toegepast wordt. Als de theorie nonsens is, leren leerlingen derhalve nonsens en onderwijsprofessionals horen die niet te praktiseren.

Ook wordt aan de indeling van de zes persoonlijkheidstypen in het artikel aandacht besteed. Vermeld wordt: De schema's in het PCM-materiaal wekken de indruk dat het geen serieuze kennis is. Het is bijvoorbeeld onwaarschijnlijk dat personen combinaties van typen zijn, terwijl in de beeltenissen afzonderlijke typen voorgesteld worden als personen met onder meer typerende gezichtskenmerken en zelfs een typerende interieursmaak.

Afsluitende opmerking

Zoals drs. Hoekstra in zijn boek *"Soep van Keistenen – De Kanjertraining op de korrel!"* onder de kop "De wetenschappelijke merites" tot een negatief oordeel komt, zo ook dr. Van der Ploeg t.a.v. PCM. Desondanks worden beide trainingen door hogescholen, onderwijscentra en directies van scholenkoepels gepromoot.

redactie

1. Zie www.academia.edu/28762224/Nonsense-based_onderwijs_en_zelf-diskwalificatie._Ge%C3%AFllustreerd_aan_het_Proces_Communicatie_Model

Kort nieuws

➤ 2020

Het bestuur van B&O wenst u allen een gezegend 2020. Die zegen kan zijn voor uzelf, uw huwelijk, uw kinderen, maar ook voor opvoeding, werk, school en kerk/gemeente waarbij u hoort. Hoe kun je staande blijven in deze postmoderne tijd waarin de uitdaging en de beïnvloeding zo sterk aanwezig zijn? Op deze vraag is alleen een Bijbels antwoord juist. *In de wereld lijdt gij verdrukking, maar houdt goede moed. Ik heb de wereld overwonnen* (Joh 16: 33). Dit zegt de Heere Jezus van wie in Matt 28:18 staat: *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.*

Vat mijne hand,
ik ben zo zwak en hulp'loos.
Zonder Uw hulp
durf 'k alleen niet gaan.
Vat miine hand en dan,
o dierb're Heiland,
kan in Uw kracht,
ik elke storm weerstaan.

JdH 119

➤ DONATEURSAVOND

Het is beloofd en daarom geeft het bestuur daar gevolg aan. Op donderdag **19 maart 2020** D.V. is het dan zover. In een zaal van de gereformeerde kerk de Hoofdhof: Kerkweg 26; 8024 AN Zwolle Berkum wordt vanaf 20.00 uur het wel en wee van de stichting besproken en zal de heer Tillema het onderwerp ***'Identiteit uit de tijd?'*** aan de orde stellen. ■

➤ DIGITALE NIEUWSBRIEF SEPTEMBER 2019

De digitale nieuwsbrief van B&O wordt doorgaans positief ontvangen. De brief van september 2019 kreeg extra aandacht van de lezers. De inhoud ging over de geniale schepping en over antisemtisme door een radioprogramma. Enkele reacties worden verkort weergegeven.

• Een actuele en boeiende nieuwsbrief. Mijn complimenten! Dhr. S.

• Geachte redactie,
Hartelijk dank voor dit bericht. Mooi wat u schrijft over de schepping en dat die zo gedetailleerd weergegeven wordt. Ouderen hebben hier steun aan, en voor de kinderen is het redding, als ze dit van huis uit meekrijgen. Gods zegen gewenst en in alles kracht om door te gaan. We leven in een gevaarlijke tijd, maar eigenlijk is elke tijd gevaarlijk. Alleen God en Jezus zijn de Waarheid. God heeft Israël verkozen tot 'een koninkrijk van priesters, een heilige natie' (Ex 9:5,6). Christenen zouden moeten inzien, dat de strijd rond Israël uitloopt op het Messiaanse vrederijk, de periode dat Israël functioneert als een koninkrijk van priesters. Zij zullen Jezus aannemen als hun Verlosser en Messias en dan functioneren om Zijn lof te verkondigen en de volken te onderwijzen vanuit Sion. Er moeten nog heel wat profetieën vervuld worden vóór Jezus op de wolken komt.
Mevr. T.

• Team van Bijbel & Onderwijs,
Even een aanmoediging of bemoediging voor jullie werkzaamheden. De waarheid is onderhand met een kaarsje te zoeken. De Heere God van Israël ziet wat jullie doen voor zijn Koninkrijk. Vanuit Zijn Woord weerleggen jullie wat in dit Koninkrijk allemaal voor leugens en misleiding gepredikt wordt. Wees gezegend in jullie werkzaamheden en verslap niet. Fam. M. ■

➤ TRANSGENDER?

Ook scholen hebben in deze tijd te maken met het transgender fenomeen. Genetici van het *Weizmann Institute of Science* in Israël publiceerden echter in een onderzoek dat laat zien hoeveel biologische verschillen er zijn tussen de mannetjes en vrouwtjes van onze soort. Het online tijdschrift *'Israel Today'* kwam met het artikel. Zeker 21 procent van het menselijk genoom – dat bestaat uit 30.000 genen – blijkt geslachtsafhankelijk. Zo'n 6500 genen van 20.000 onderzochte genen zijn verantwoordelijk voor de grote biologische verschillen tussen man en vrouw. Geslachtsveranderingsoperaties en hormoonkuren veranderen daar volgens de onderzoekers niets aan. **Met andere woorden: een man is een man, en een vrouw is een vrouw, niet omdat ze zich man of vrouw voelen, maar omdat de biologie ons dat vertelt.** ■

Bron: Redactie Israel Today, Weizmann Institute of Science

➤ DE OPROEP VANAF DE MINARET

In het dagblad *Trouw* van 30/10/2019 stond een groot artikel over de oproep in Almelo waar die al sinds 1986 plaatsvindt. De aanleiding voor het artikel was dat de hoofdimam van de Blauwe Moskee in Amsterdam-West de oproep tot het vrijdaggebed via luisprekers wil versterken. Wie buurtbewoners aan het woord laat – wat zowel in Almelo als in Amsterdam gebeurde -, bemerkt weinig weerstand. Hoe anders oordeelt Abd al-Masih, kenner van het Arabisch en zendeling in de moslimwereld, in de brochure *"De oproep vanaf de minaret"* (niet meer voorradig). Citaat: "Na het viervoudig „grootmaken" van Allah (takbir) betuigen de muezzins (= omroepers) met luide stem hun islamitisch geloof. Zij stellen daarbij geen dogma ter discussie, maar belijden plaatsvervangend voor alle moslims de grondslag van hun religie en cultuur. Alle moslims die deze uitroep horen, moeten het islamitische credo met hun lippen naspreken of in hun hart herhalen. Waar deze zin uitgeroepen, gehoord en aanvaard wordt, is naar islamitische opvatting de heerschappij van Allah aangebroken. Wie dit getuigenis twee keer bewust voor moslims uitspreekt, is daarmee een moslim geworden. Deze herhaalde formulering bevat dus niet alleen het eerste deel van het islamitische credo, maar heeft tegelijkertijd een beslissende en bindende betekenis…….. De roep vanaf de minaret betekent daarom een flagrante afwijzing van God, de

Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Het getuigenis van de muezzins vanaf de minaret bevat een antichristelijke verklaring die ook tegen God de Heilige Geest ingaat. Hij doorbreekt alle humanistische dromen van de verlichting. De Allah van de islam is nooit en te nimmer de Vader van de Here Jezus Christus." Over kerkklokken merkt hij op: Een ding is echter zeker: de kerkklokken roepen niet op tot vervullen van een wet om door eigen prestatie eigengerechtigheid te creëren. Ze dagen ook niet uit tot een "heilige oorlog", die een politieke godsdienststaat moet bewerkstelligen. Dit klokgelui dient veeleer tot verheerlijking van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest (Ef 2:4-10). ■

➤ NECROMANTIE (= COMMUNICEREN MET DODEN)

De Amerikaanse Lynn Lusby Pratt had wat gratis seculiere, jonge tienerboeken op de kop getikt die er spookachtig en mysterieus uitzagen. Ze was echter geschokt over de inhoud van één boek: *All the Lovely Bad Ones* van Mary Downing Hahn. Het ging over een soort spookhuis. Het derde deel van het boek liet de twee sleutelfiguren gelukkig zien praten met de geesten van verschillende dode kinderen, die gekweld werden door een dode oude dame. Dit communiceren met de doden werd beschreven als iets normaals en grappig.
Zoals met zoveel occulte gerelateerde boeken, tv-shows en films tegenwoordig, krijgen we de indruk dat (1) de doden terugkomen; (2) dat iedereen met de doden kan/moet communiceren; en (3) dat zelfs kinderen elke veronderstelde donkere activiteit te slim af zijn. Proberen te communiceren met de doden (necromantie) is strikt verboden in de Bijbel (Deut 18: 9-13).
Eén van de reacties op het artikel van mevr. Pratt was:
Ik ging met een vriend naar een boekhandel en dwaalde rond in het deel voor de kinderen om te zien of ik iets kon vinden voor mijn kleinkinderen. Ik was geschokt, toen ik ontdekte dat ongeveer 20-25% van de boeken occult was, denk eens aan een titel als *"Je kind over hekserij leren".* Dit was meer dan tien jaar geleden. Ik wil niet eens weten wat er nu is.
Bron: www.lighthousetrailsresearch.com/blog/?p=30936 (verkort). ■

➤ IK WORD DONATEUR VAN B&O

Dankbaar is het bestuur dat nieuwe donateurs zich hebben aangemeld. Desondanks wordt opnieuw gevraagd om kennissen, vrienden of buren met het werk van de stichting bekend te maken. Inderdaad doe dit en versterk daarmee de positie van de stichting. Aanmelden kan telefonisch 0183 449 793, per e-mail info@bijbelenonderwijs.nl of via de site www.bijbelenonderwijs.nl. Het bestuur hoopt van harte, dat door uw inspanning nieuwe donateurs zich melden. De jaarlijkse bijdrage is € 15,-. ■

➤ ZUIVERHEID VOOR GODS AANGEZICHT

Dat stond bij 4 oktober 2019 in *Leidraad, Bijbelse overdenkingen voor elke dag* (Uitg. IBB). De vermelde teksten waren: Hebr 9:13,14 en Numeri 19:1-22. Onder de uitleg stond de vraag: Als alles volbracht is, welke toegevoegde waarde ligt er dan in dingen als contemplatief gebed, Westerse vormen van mindfulness, of Christfulness, zoals het tegenwoordig genoemd wordt? *Het Woord is een lamp voor onze voet en een licht op ons pad.* Zie voor Christfulness het artikel op de site van B&O: www.bijbelenonderwijs.nl/occult-en-licht/christfulness ■

➤ PATRICIA ST. JOHN

Patricia Mary St. John (1919-1993) was een Engelse schrijfster die bekend stond als een van de meest productieve Britse protestantse evangelische schrijfsters van fictie in het laatste deel van de 20e eeuw. Ze werkte een groot deel van haar leven als zendingsverpleegster in Marokko. In een folder met als kop *Kinderboeken* geeft de stichting *Uit het Woord der Waarheid* niet alleen een korte beschrijving van de boeken van Patricia St. John, maar ook van andere auteurs. *Het geheim van het kreupelbos* en *Sporen in de sneeuw* zijn bekende titels van de Engelse auteur. ■

➤ KOERDEN

De Koerden zijn het grootste volk van de hele wereld dat geen eigen land heeft. Er wonen 35 miljoen Koerden verspreid over het noorden van Irak en Syrië, in het noorden van Turkije en in het westen van Iran. De meeste Koerden zijn moslim, zo'n 95 %. Er zijn ongeveer maar 5000 christenen. Door de aanvallen van IS zijn veel van hen gevlucht. Christenen komen in het geheim bij elkaar. Als het niet lukt om naar een geheime kerkdienst te gaan, luisteren ze naar een dienst in hun eigen taal via internet. Veel Koerden hebben het Evangelie nog nooit in hun eigen taal gehoord. ■
Bron: *Stef*, uitgave SDOK, nummer 2/2019